

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Декан факультету
Стм Людмила СТАНІСЛАВОВА
 « 30 » серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Методика викладання теорії та практики соціальної роботи та соціальної педагогіки в ЗВО»

Галузь знань – 23 Соціальна робота
Спеціальність – 231 Соціальна робота.
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма – Соціальна робота. Соціальна педагогіка
Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС
Шифр дисципліни – ОЗП.03
Мова навчання – українська
Статус дисципліни – обов’язкова (дисципліна загальної підготовки)
Факультет – гуманітарно-педагогічний
Кафедра – соціальної роботи і соціальної педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин									
			Європейські кредити	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	СРС, у т.ч. ІРС	Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
					Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Денна	1	1	4,0	120	51	34		17		69				+
Заочна	1	1	4,0	120	16	8		8		134				+

Робоча програма складена на основі Освітньо-професійної програми Соціальна робота. Соціальна педагогіка та Стандарту вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота

Робочу програму склала *Стм* доктор пед. наук, професор АННА РІДКОДУБСЬКА

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки

Протокол від 29 серпня 2024 р. №1 Зав. кафедри *Брес* Юрій БРИНДІКОВ

Робочу програму розглянуто та схвалено вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради ГПФ *Стм* Людмила СТАНІСЛАВОВА

2. Пояснювальна записка

Дисципліна «Методика викладання теорії та практики соціальної роботи і соціальної педагогіки в ЗВО» є складовою циклу дисциплін професійної підготовки фахівців освітнього рівня «магістр» за спеціальністю 231 «Соціальна робота» та освітньо-професійною програмою «Соціальна робота. Соціальна педагогіка».

Пререквізити – теорія і моделі соціальної роботи, методи соціальної роботи, соціальне проектування, технології соціальної та соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах, соціальна експертиза та прогнозування, управління соціальними проектами та послугами.

Кореквізити – кадровий менеджмент в соціальних закладах, соціальна терапія проблем індивіда та групи, соціальний супровід отримувачів соціальних послуг, соціально-психологічна діагностика та реабілітація.

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

компетентності: Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями (загальна ерудованість, творча ініціатива, комп'ютерна грамотність, комунікативні та організаторські уміння, навички роботи в групі, базові знання з теорії і практики соціального проектування, соціальної експертизи та прогнозування, технологій соціальної та соціально-педагогічної роботи, управління соціальними проектами та послугами). Здатність бути креативним та ініціативним. Здатність застосовувати інноваційність у соціальній сфері. Здатність застосовувати інноваційні соціальні та соціально-педагогічні технології у конкретні галузі соціальної роботи з різними категоріями клієнтів

програмі результати навчання: показувати навички творчої самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати та представляти власний досвід, аналізувати та застосовувати досвід колег. Знати та розуміти основи впровадження інноваційних технологій у соціальній роботі. Застосовувати набуті теоретичні знання, навички та уміння на практиці, враховуючи інноваційні форми, методи, прийоми роботи соціального працівника у закладах різного типу для вирішення соціально-педагогічних, методичних, дослідних, організаційно-керівних та інших завдань з урахуванням сучасних досягнень та теорії експериментаторів, практики - соціальних змістовно працівників інтерпретувати результати, характеризувати отримані інноваційну діяльність та професійно оцінювати її наслідки.

Мета дисципліни: Формування особистості фахівця, здатного ефективно поєднувати теоретичні знання з інноваційними методами (методиками), технологіями, впроваджувати та професійно оцінювати перспективи інноваційної діяльності у різних сферах соціальної роботи: соціальні організації, заклади соціальної допомоги та захисту населення, освітні, культурні, пенітенціарні, правоохоронні організації, заклади та установи, реабілітаційні центри тощо.

Предмет дисципліни: обсяг теоретичних та практично-орієнтованих знань, умінь та навичок студентів у контексті інноваційних ідей та підходів у сфері соціальної роботи.

Завдання дисципліни: сприяти засвоєнню теоретичних основ інноваційних теорій, концепцій та технологій у соціальній сфері, розвитку креативного професійного мислення, оволодінню новим прогресивним досвідом, практичними уміннями та навичками, необхідними для творчої самореалізації у різних сферах соціальної роботи.

3. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практичні заняття	СРС	лекції	практичні заняття	СРС
	Третій семестр			Третій семестр		
Тема 1. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні	2	4	7	2	2	14
Тема 2 Організації навчання у ЗВО за кредитно-модульною технологією	2	4	7			14
Тема 3. Методичні основи викладання теорії та практики соціальної роботи. Методика аудиторної роботи	2	4	7			14
Тема 4. Методика контролю та оцінювання знань, умінь та навичок студентів з теорії та практики соціальної роботи	2	4	7			14
Тема 5. Методика організації курсового і дипломного дослідження студентів з соціальної роботи	2	4	7	2	2	14
Тема 6. Методика організації позааудиторної роботи	2	4	7			14
Тема 7. Методичні основи дистанційного навчання студентів	2	4	7	2	2	14
Тема 8. Методичні основи дистанційного навчання студентів	2/4	6	6		15	
Разом за семестр:	16 /18	34	69	6	6	134

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Зміст лекційного курсу для здобувачів денної форми навчання

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Тема 1. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні Європейська освітня інтеграція. Пріоритетні напрями державної політики в Україні. Заходи реформування системи освіти в Україні. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти. Причини запровадження Болонської концепції. Мета і принципи Болонського процесу. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу. Причини неадекватності системи вищої освіти України до вимог Болонського процесу та завдання для її подолання (додаток А). Особливості систем вищої освіти у країнах Європи, Азії та Америки. Література: [2, 3, 5.]	2
2	Тема 2. Організація навчання у ЗВО за кредитно-модульною технологією Концепція модульного навчання. Принципи модульного навчання. Методика побудови модульних програм з педагогічних дисциплін. Визначення структури модульної програми і окремих	2

	<p>модулів. Формування змісту модулів. Подання цілей навчання. Формування змісту навчання.</p> <p>Управління навчальною діяльністю і методичне забезпечення цього процесу. Забезпечення зворотного зв'язку в модульному навчанні.</p> <p>Створення умов для організації модульного навчання. Забезпечення процесу навчання модулями. Комп'ютеризація модульного навчання. Дидактичні засоби модульного навчання. Характеристика методів модульного навчання</p> <p>Література: [2, 3, 5.]</p>	
3	<p>Тема 3. Методичні основи викладання теорії та практики соціальної роботи. Методика аудиторної роботи</p> <p>Організація аудиторної роботи зі студентами. Методика читання лекцій. Види лекцій. Етапи підготовки до лекційного виступу. Загальні рекомендації до лектора. Карта оцінювання лекції.</p> <p>Методика проведення практичних і семінарських занять. План-конспект практичного (семінарського) заняття. Карта оцінки практичного (семінарського) заняття.</p> <p>Модель семінарського заняття в активній формі (САФ). Порядок підготовки і проведення САФ. План проведення САФ. Функції і роль студентів при проведенні САФ.</p> <p>Література: [1, 3, 5]</p>	2
4	<p>Тема 4. Методика контролю та оцінювання знань, умінь та навичок студентів з теорії та практики соціальної роботи</p> <p>Функції та значення контролю й оцінювання знань, умінь і навичок студентів. Види контролю. Організація складання іспитів і заліків. Уніфікована шкала оцінювання за системою ECTS та національною чотирибальною системою. Загальні критерії оцінювання знань студентів на іспиті. Карта оцінювання організації проведення іспитів і заліків.</p> <p>Методика рейтингового оцінювання. Модульний і семестровий контроль. Методичні основи організації тестового контролю знань (ТКЗ). Функції ТКЗ. Види тестів. Вимоги до організації ТКЗ. Тестовий контроль залишкових знань.</p> <p>Організація проведення державних кваліфікаційних іспитів.</p> <p>Література: [4–6]</p>	2
5	<p>Тема 5. Методика організації курсового і дипломного дослідження студентів з соціальної роботи</p> <p>Курсова робота з соціальної роботи. Мета і завдання курсової роботи, загальні вимоги до її написання. Методика захисту курсових робіт. Робота студента над дипломним дослідженням. Мета й завдання дипломного дослідження з соціальної роботи. Характеристика основних складових частин дипломної роботи. Відгук на дипломну роботу. Рецензування дипломних робіт. Підготовка доповіді на захист дипломної роботи.</p> <p>Література: [1, 2, 4, 5]</p>	2
6	<p>Тема 6. Методика організації практичної підготовки студентів, керівництво позааудиторною роботою</p> <p>Стажування студентів магістратури. Мета й завдання стажування магістрів. Організація проходження стажування. Керівництво стажуванням.</p>	2

	<p>Організація самостійної роботи студентів з педагогічних дисциплін. Завдання самостійної роботи студентів у ЗВО. Види та рівні самостійності. Форми самостійної роботи студентів. Рекомендації щодо організації ефективної самостійної роботи. Особливості організації самостійної роботи студентів у системі модульного навчання.</p> <p>Індивідуальна робота студентів (ІРС) з педагогіки, її завдання. Принцип індивідуальності. Форми ІРС та методика їх організації. Індивідуалізація процесу навчання за модульною технологією (додатки Б, В).</p> <p>Література: [1, 3–5]</p>	
7	<p>Тема 7. Методичні основи дистанційного навчання студентів</p> <p>Поняття про дистанційну систему освіти. Характерні риси дистанційної освіти. Технології дистанційного навчання. Функціональні особливості праці викладачів при організації дистанційного навчання. Порівняльна характеристика традиційного й дистанційного навчання.</p> <p>Література: [2–5]</p>	2
8	<p>Тема 8. Методичні основи практичної підготовки студентів з теорії та практики соціальної роботи.</p> <p>Методика організації практики з теорії та практики соціальної роботи. Види практик, їх особливості. Методика організації установчої конференції студентів і звітної конференції за результатами практики. Вимоги до проходження практики у базовому закладі. Вимоги до оформлення звітної документації. Керівництво практикою. Література: [1, 2-5]</p>	2
Разом:		16/18

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми навчання

Номер лекції	Перелік тем лекцій	К-ть годин
1-4	<p>Тема 1. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні</p> <p>Європейська освітня інтеграція. Пріоритетні напрями державної політики в Україні. Заходи реформування системи освіти в Україні.</p> <p>Література: [1 (с. 7-11), 4 (с. 5-12, с. 26-29), 6 (с. 7-17), 20 (с. 11-24)]</p>	2
5-6	<p>Тема 6. Методика організації практичної підготовки студентів, керівництво позааудиторною роботою</p> <p>Стажування студентів магістратури. Мета й завдання стажування магістрів. Організація проходження стажування. Керівництво стажуванням.</p> <p>Література: [1 (с. 19-27), 4 (с. 31-38), 11 (с. 17-21), 20 (с. 82-94), 22 (с. 45)]</p>	2
7-8	<p>Тема 8. Методичні основи практичної підготовки студентів з теорії та практики соціальної роботи.</p> <p>Методика організації практики з теорії та практики соціальної роботи. Види практик, їх особливості. Методика організації установчої конференції студентів і звітної конференції за</p>	2

	результатами практики. Вимоги до проходження практики у базовому закладі. Вимоги до оформлення звітної документації. Керівництво практикою. Література: [1 (с. 20-24, с. 27-31), 4 (с. 19-25, с. 38-45), 5 (с. 50-51), 11 (с. 50-55, с. 86-87)]	
	Разом:	6

4.2. Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми навчання

№ лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1.	ТЕМА 1. Умови адаптації вищої освіти України до вимог Болонського процесу I. Обговорення теоретичного матеріалу 1. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти. 2. Характеристика систем вищої освіти у країнах Європи, Азії та Америки (Німеччини, Франції, Великобританії, Японії, США та ін.). 3. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу. II. Контроль виконання СРС 1. Реферативні доповіді. Література: [1, 3, 5]	4
2.	ТЕМА 2. Викладач вищої школи I. Обговорення теоретичного матеріалу 1. Вимоги до викладача вищої школи. Професійно-кваліфікаційна модель викладача ЗВО. 2. Організація праці викладача ЗВО. Індивідуальний навчальний план роботи викладача. 3. Процес гуманізації освіти у вищій школі. Організація взаємостосунків “викладач–студент”. II. Контроль виконання СРС 1. Реферативні доповіді. <i>Література:</i> [1 (с. 56-78); 4 (с. 138-140); 5 (с. 191-219)]	4
3.	ТЕМА 3. Методика побудови робочих програм навчальних дисциплін I. Обговорення теоретичного матеріалу 1. Вимоги до викладача вищої школи. Професійно-кваліфікаційна модель викладача ЗВО 2. Організація праці викладача ЗВО. Індивідуальний навчальний план роботи викладача. 3. Процес гуманізації освіти у вищій школі. Організація взаємостосунків “викладач–студент”. II. Контроль виконання СРС 1. Реферативні доповіді. <i>Література:</i> [1 (с. 72-75); 3 (с. 5-11); 4 (с. 140-143); 5 (с. 191-236)]	4
4.	ТЕМА 4. Методика розробки навчальних модулів дисциплін спеціальності “Соціальна робота” I. Обговорення теоретичного матеріалу 1. Навчальна програма. Робоча програма. Тематичний план. 2. Ознайомлення з робочими програмами навчальних дисциплін спеціальності “Соціальна робота”. 3. Розробка модульної робочих програм й тематичних планів з навчальних дисципліни спеціальності “Соціальна педагогіка”. II. Контроль виконання СРС 1. Реферативні доповіді <i>Література:</i> [2 (с. 15-44); 3 (с. 131-134); 5 (с. 20-28)]	4

5.	<p>ТЕМА 5. Методика розробки навчальних модулів дисциплін спеціальності “Соціальна робота”</p> <p>I. Обговорення теоретичного матеріалу</p> <p>1. Навчальна програма. Робоча програма. Тематичний план. 2. Ознайомлення з робочими програмами навчальних дисциплін спеціальності “Соціальна робота”. 3. Розробка модульної робочих програм й тематичних планів з навчальних дисципліни спеціальності “Соціальна педагогіка”. II. Контроль виконання СРС 1. Реферативні доповіді</p> <p><i>Література:</i> [1 (с. 38-55); 2 (с. 86-93); 5 (с. 201-219)]</p>	4
6.	<p>ТЕМА 6. Методика читання лекцій</p> <p>I. Обговорення теоретичного матеріалу</p> <p>1. Методика визначення структури окремих модулів. Формування змісту модулів.</p> <p>2. Аналіз структури і змісту модулів навчальних дисциплін.</p> <p>3. Визначення структури окремих модулів навчальних дисциплін.</p> <p>4. Формування змісту модулів з навчальних дисциплін спеціальності “Соціальна робота”, розробка планів семінарських та практичних занять.</p> <p>II. Контроль виконання СРС 1. Реферативні доповіді.</p> <p>III. Проведення поточного тестового контролю за темами 1-4.</p> <p><i>Література:</i> [1 (с. 56-71); 2 (с. 111-124); 3 (с. 76-83)]</p>	4
7.	<p>ТЕМА 7. Методика проведення практичних і семінарських занять</p> <p>I. Обговорення теоретичного матеріалу 1. Методика читання лекцій. Види лекцій. Етапи підготовки 2 до лекційного виступу. 2. Загальні рекомендації до лектора. 3. Карта оцінювання лекції. 4. Виступи студентів із міні-лекціями. 5. Аналіз і оцінка студентських виступів. II. Контроль виконання СРС 1. Реферативні доповіді</p> <p><i>Література:</i> [1 (с. 45-77); 2 (с. 80-115); 3 (с. 52-63)]</p>	4
8.	<p>ТЕМА 8. Керівництво поза аудиторною роботою студентів</p> <p>I. Обговорення теоретичного матеріалу</p> <p>1. Підготовка плану-конспекту семінарського (практичного) заняття в активній формі.</p> <p>2. Захист плану-конспекту семінарського (практичного) заняття. Аналіз та оцінка планів-конспектів семінарських (практичних) занять.</p> <p>II. Контроль виконання СРС 1. Реферативні доповіді.</p> <p><i>Література:</i> [2 (с. 47-63); 3 (с. 37-41); 4 (с. 116-138)]</p>	4
9.	<p>ТЕМА 9. Керівництво практикою студентів спеціальності “Соціальна робота”</p> <p>I. Обговорення теоретичного матеріалу</p> <p>1. Методика організації практики студентів.</p> <p>2. Методика організації індивідуальної роботи студентів під час проходження практики.</p> <p>3. Розробка завдань для проходження практики студентів з навчальних дисциплін спеціальності “Соціальна робота” II. Контроль виконання СРС 1. Реферативні доповіді.</p> <p>III. Проведення письмової контрольної роботи</p> <p><i>Література:</i> [2 (с. 15-44); 4 (с. 151-154); 5 (с. 278-301)]</p>	4/6
	Загальна кількість годин:	34

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

Номер лекції	Перелік тем лекцій	К-ть годин
1-4	<i>ТЕМА 1.</i> Умови адаптації вищої освіти України до вимог Болонського процесу Література: [1 (с. 7-11), 4 (с. 5-12, с. 26-29)]	2
5-6	<i>ТЕМА 5.</i> Методика розробки навчальних модулів дисциплін спеціальності “Соціальна робота” Література: [1 (с. 19-27), 4 (с. 31-38)]	2
7-8	<i>ТЕМА 8</i> Керівництво поза аудиторною роботою студентів Література: [1 (с. 20-24, с. 27-31), 4 (с. 19-25, с. 38-45), 5 (с. 50-51), 11 (с. 50-55, с. 86-87)]	2
	Разом:	6

4.3. Зміст самостійної роботи здобувачів

Самостійна робота студентів денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять, тестування з теоретичного матеріалу, виконанні індивідуальних завдань (реферат). Студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний студент отримує на кафедрі у період настановної сесії.

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Підготовка до практичного заняття за темою. Підготовка до поточного контролю матеріалу. Розкрити поняття «методика викладання теорії та практики соціальної роботи і соціальної педагогіки» та основні категорії соціальної роботи.	5
2	Опрацювання лекційного матеріалу та літератури. Підготовка до поточного контролю матеріалу. Підготуватись до обговорення проблеми: «Зв'язок теорії і практики соціальної роботи».	5
3	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. Підготовка до тестового контролю.	5
4	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. Підготуватись до обговорення проблеми: «Сучасні проблеми соціальної сфери в воєнний період».	5
5	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. Підготуватись до обговорення проблеми: «Організаційні основи соціальної роботи в сучасних умовах».	5
6	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. Підготуватись до самостійного складання категорійного апарату психолого-педагогічного дослідження на визначену тему.	5
7	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. Підготуватись до самостійного складання анкети на визначену тему	5
8	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. Підготовка до тестового контролю.	5

9	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. Підготовка до обговорення проблеми Основні професійні ролі соціальних працівників.	5
10	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. Підготовка повідомлення на тему: «Характеристика основних видів соціальних ролей соціального працівника».	5
11	Опрацювання лекційного матеріалу та літератури. Підготовка до поточного контролю матеріалу. Описати основні етапи роботи над рефератом.	5
12	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. Підготовка до обговорення проблеми особливостей роботи соціального працівника з різними клієнтами.	5
13	Опрацювання лекційного матеріалу та літератури. Підготовка до поточного контролю матеріалу. Підготуватись до обговорення проблеми: «Основні етапи роботи з жертвою домашнього насилля».	5
14	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. Підготуватись до обговорення проблеми: «Робота соціального працівника в умовах війни».	5
15	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. Підготувати доповіді на тему: «Основні види соціальної допомоги клієнтам з дітьми».	5
16	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. Підготувати доповіді на тему: «Особистісні та професійні якості соціального працівника».	5
17	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. Підготувати доповіді на тему: «Етичний кодекс соціального працівника»..	2
	Разом:	82

На самостійне опрацювання студентів виноситься написання реферату в обсязі 10–15 сторінок за індивідуальними темами і захист його на 17-ому тижні семестру. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснює викладач згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

4.4. Індивідуальне завдання для самостійної роботи здобувачів

Індивідуальні завдання сприяють поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, закріпленню і узагальненню отриманих знань, формуванню вмінь використання знань для комплексного вирішення відповідних професійних завдань. Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з боку викладача. Наявність позитивних оцінок, отриманих студентом за виконання самостійних індивідуальних завдань, є необхідною умовою допущення до семестрового контролю з дисципліни.

Види завдань самостійної роботи:

- переробка інформації, отриманої безпосередньо на аудиторних навчальних заняттях;
- робота з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій;
- самостійне вивчення окремих тем або питань із складанням конспекту;
- робота з відповідною літературою;
- написання рефератів, повідомлень;
- творчі завдання (доповіді, огляди тощо);
- підготовка письмових відповідей на проблемні питання.

Вимоги до написання реферату.

Реферат – це вид індивідуального завдання, який передбачає вирішення конкретних практичних навчальних задач з використанням відомого, а також самостійно вивченого

теоретичного матеріалу. Складником такої роботи можуть бути програмні продукти та графічний матеріал, який виконується відповідно до чинних нормативних вимог та із застосуванням комп'ютерної графіки.

Написання студентами рефератів безумовно є обов'язковою формою самостійної роботи. В процесі підготовки рефератів або самостійних завдань студенти отримують практичні навички самостійної роботи з літературою, вміння робити висновки й узагальнення різних точок зору на події та явища, висловлювати свої погляди на існуючі проблеми. У процесі роботи над рефератом слід виділити декілька етапів: вибір теми та пошук необхідної літератури, вивчення зібраних матеріалів, написання реферату і захист його на практичній чи в індивідуальній співбесіді з викладачем. Після вибору та осмислення теми, яка зацікавила студента, необхідно отримати консультацію у викладача щодо складання попереднього плану й тематичної літератури. Ознайомлення з літературою є дуже відповідальним етапом роботи над рефератом, оскільки сьогодні існує чимала кількість публікацій та різноманітних досліджень, спектр яких коливається від заідеологізованих робіт радянського періоду до занадто радикальних, псевдонаукових праць сьогодення. Тому спроба об'єктивно осмислити різні погляди вимагає критичного ставлення до джерел, глибокої розумової праці.

Після опрацювання літературного матеріалу, складається план, що включає два-три питання, які розкривають основний зміст теми. Найважливіші вимоги до реферату – змістовність, логічна послідовність, органічний зв'язок викладу окремих питань. Після розкриття кожного питання плану обов'язково робляться висновки, а після розгляду всієї теми робиться ґрунтовний загальний висновок. Всі теоретичні положення і висновки зроблені в рефераті, повинні бути аргументовані з посиланнями на першоджерела. Наприкінці реферату подається перелік джерел посилання в алфавітному порядку. Обсяг реферату 10–15 сторінок. На титульній сторінці вказують назву навчального закладу, факультет, курс, група, прізвище, ім'я та по-батькові студента, тему роботи, прізвище й ініціали викладача, який керує її виконанням. На наступній сторінці розміщується план, який повинен включати: загальний вступ, основну частину, власні висновки з опрацьованого питання. У кінці реферату подається перелік джерел посилання. В ході написання реферату необхідно робити посилання на джерела, які цитуються наступним чином: [2, с. 93], де 2 – це номер джерела у переліку джерел посилання, а 93 – сторінка. Сторінки обов'язково нумеруються. Реферат повинен бути написаний державною мовою.

Реферат пишуть або друкують розміром шрифту 14 пунктів з одного боку аркушу паперу стандарту А4 через 1,5 міжрядкових інтервали та нумерують, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє та нижнє – по 20 мм.

Роботи, які виконані не самостійно, а також такі, що не можуть бути оцінені позитивно, переписуються з урахуванням зауваження викладача.

Орієнтовна тематика індивідуального завдання (реферат) для самостійної роботи здобувачів

1. Особливості підготовки соціальних працівників у Німеччині.
2. Система підготовки працівників соціальної сфери Великобританії.
3. Система підготовки соціальних працівників (соціальних педагогів) у Франції.
4. Особливості системи підготовки соціальних працівників у США.
5. Принципи побудови системи вищої освіти у підготовці працівників соціальної сфери Японії.
6. Особливості підготовки соціальних працівників в Австралії.
7. Професійна майстерність викладача ЗВО при викладанні теорії та практики соціальної роботи.
8. Сутність процесу гуманізації освіти у вищій школі.
9. Формування взаємовідносин викладач-студент у процесі гуманізації освіти.
10. Впровадження інноваційних технологій навчання у вищій школі.
11. Удосконалення системи мотивації студентів в умовах Болонського процесу.
12. Застосування технічних засобів навчання при вивченні навчальних дисциплін.

13. Застосування прийомів активізації навчання при викладанні навчальних дисциплін.
14. Управління навчально-творчою діяльністю студентів в умовах вищої освіти.
15. Дидактичні ігри в системі вивчення навчальних дисциплін у ЗВО.

Зміст самостійної роботи студентів заочної форми навчання

На самостійну роботу студентам *заочної* форми навчання передбачена контрольна робота, яка включає теоретичне питання і практичне завдання. Вимоги до її виконання, методичні вказівки і варіанти встановлюються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний студент отримує на кафедрі у період настановної сесії, а також може ознайомитися в електронних ресурсах дисципліни у Інституційному репозитарії та в Модульному середовищі для навчання ХНУ.

5. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та інноваційних методів. Так, викладання дисципліни «Основи психолого-педагогічних досліджень» здійснюється з використанням традиційних лекцій, лекцій-візуалізацій, лекцій-конференцій; практичні заняття проводяться з використанням інформаційних технологій, проблемних ситуацій, семінарів; самостійна робота передбачає написання рефератів та підготовку до контрольних заходів. Під час навчання використовуються такі методи і прийоми, як бесіда, дискусія, творчі завдання, обговорення у міні-групах.

Необхідні інструменти та обладнання: комп'ютерна техніка, мультимедійний проєктор, екран для проєктору, папір, ручки, олівці, лінійки.

Вимоги до аудиторії для проведення лекцій – мультимедійний проєктор, екран для проєктору.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочим планом дисципліни. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування кожного студента для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни;
- тестовий контроль для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни;
- перевірка виконаних домашніх завдань, в яких набуваються теоретичні знання і практичні навички;
- перевірка виконаного індивідуального завдання (реферату), який сприяє набуттю теоретичних знань і практичних навичок.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і семестрового контролю (іспиту).

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ У СЕМЕСТРІ

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості та розраховуються в автоматизованому режимі за відповідною програмою. Вагові коефіцієнти визначаються відповідно до структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Оцінювання здобувачів денної форми навчання складається з таких елементів: усне опитування, тестовий контроль, завдання СРС (реферат).

Для практичних занять встановлюється обов'язковий мінімум оцінок, які має отримати здобувач впродовж семестру, щоб виконати програму дисципліни. Засвоєння здобувачем теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється усним опитуванням і тестуванням. Виконання завдань самостійної роботи завершується підготовкою реферату у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна робота студента		Семестровий контроль (іспит)
Обговорення теоретичного матеріалу (УО)	Тестовий контроль (ТК)	Самостійна робота	Вирішення практико орієнтованих завдань	Підсумковий контрольний захід
0,2	0,2	0,1	0,1	0,4

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна робота студента		Семестровий контроль (іспит)
Обговорення теоретичного матеріалу (УО)	Тестовий контроль (ТК)	Самостійна робота	Вирішення практико орієнтованих завдань	Підсумковий контрольний захід
0,1	0,2	0,1	0,1	0,5

**Критерії оцінювання за видами робіт
Усне опитування**

Оцінювання знань здобувачів (усне опитування) під час практичного заняття здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві похибки.
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента будується на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється

	з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Тестовий контроль

Тематичний тест для кожного здобувача складається з п'яти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати здобувач, складає 5. Тестування проводиться на кожному занятті і на нього відводиться 10 хвилин (для закритої форми тестів – по дві хвилини на кожне завдання). На наступному занятті оголошуються результати тестування. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці за інституційною шкалою, що виставляється здобувачу, наведена у таблиці:

Сума балів за тестові завдання	0-2	3	4	5
Оцінка за інституційною шкалою	2	3	4	5

Якщо здобувач отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли здобувач не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється оцінка «задовільно».

Критерії оцінювання реферату

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій оцінювання реферату
<i>Відмінно</i>	Чітко і правильно витримана структура реферату. Стилистично та граматично правильно сформульовані структурні частини реферату, що відповідають темі. Оформлення – охайне та естетичне, гармонійно поєднано наукову, змістову складову реферату з елементами творчого підходу. Дотримані терміни здачі реферату та вимоги до його оформлення.
<i>Добре</i>	Незначні порушення у структурі реферату. Оформлення – охайне. Присутні незначні стилістичні та граматичні огріхи у формулюванні частин реферату. Не зовсім доречним є оформлення, що не відповідає вимогам.
<i>Задовільно</i>	Відсутні певні компоненти у структурі реферату. Присутні стилістичні та граматичні помилки у рефераті. Оформлення – неохайне і не відповідає вимогам.
<i>Незадовільно</i>	Структура реферату не дотримана. Мають місце суттєві стилістичні та граматичні помилки. Оформлення – неохайне і зовсім не відповідає вимогам. Не дотримані терміни здачі реферату.

Оцінка за інституційною	Узагальнений критерій оцінювання контрольної роботи здобувачів заочної форми навчання
--------------------------------	--

шкалою	
<i>Відмінно</i>	Зміст питань розкрито повно і грамотно, правильно використано понятійний апарат; логічний виклад відповіді державною мовою; проявлено творчий підхід та самостійне мислення. Дотримані всі вимоги оформлення контрольної роботи. При написанні допущено дві-три несуттєві похибки.
<i>Добре</i>	Зміст питань розкрито повно. Показано володіння понятійним апаратом і фаховою термінологією; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі питань можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання тощо. Відповідь будується на основі самостійного мислення. Дотримані не всі вимоги оформлення контрольної роботи. Допущено дві-три несуттєві помилки.
<i>Задовільно</i>	Зміст питань розкрито неповно. Виявлено знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією. Відповідь будується на рівні репродуктивного мислення, слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді. Не дотримано вимог оформлення контрольної роботи.
<i>Незадовільно</i>	Зміст питань не розкрито. Виявлено розрізнені, безсистемні знання, допущені суттєві помилки у визначенні понять, перекручено їх зміст, виклад матеріалу хаотичний. Не дотримано вимог оформлення контрольної роботи.

Контрольна робота

Контрольна робота студентів заочної форми навчання включає теоретичне питання та практичне завдання. Зміст та вимоги до написання та оформлення контрольної роботи подані у методичних вказівках, розміщених у Модульному середовищі для навчання ХНУ.

Критерії оцінювання контрольної роботи здобувачів заочної форми навчання

Підсумкова оцінка за семестр, згідно з інституційною шкалою і шкалою ЄКТС, встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до Електронного журналу. При цьому за інституційною шкалою ставиться відповідна оцінка, а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній здобувачем кількості балів відповідно до таблиці співвідношення.

Здобувачі мають можливість отримати знання з окремих тем курсу шляхом неформальної освіти і звернутися із заявою про перезарахування результатів неформальної освіти згідно з Положенням про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-poryadok-vyznannya-ta-perezarahuvannya-rezultativ-navchannya.pdf>), п.4. «Визнання і зарахування результатів навчання, набутих особою».

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися правил академічної доброчесності (Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті) (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-systemu-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>)

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС:

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але

				достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незарахова	<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

8. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗДОБУТИХ СТУДЕНТАМИ ЗНАНЬ

- Європейська освітня інтеграція. Пріоритетні напрями державної політики в Україні. Заходи реформування системи освіти в Україні.
- Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти.
- Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу.
- Особливості підготовки соціальних працівників у країнах Європи, Азії та Америки
- Психологічні основи педагогічного процесу.
- Дидактичні основи педагогічного процесу.
- Структура педагогічної системи у ЗВО.
- Поняття “педагогічна теорія”, “концепція”, “метод”, “методика”, “педагогічна технологія”, “педагогічний прийом”.
- Структура вищої освіти в Україні. Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні підготовки фахівців. Система вищих навчальних закладів.
- Вимоги до викладача вищої школи. Професійно-кваліфікаційна модель педагогавикладача ЗВО. Організація праці викладача ЗВО. Індивідуальний навчальний план роботи викладача.
- Процес гуманізації освіти у вищій школі.
- Поняття про навчально-методичний комплекс спеціальності. Зміст освіти. Освітньо-професійна програма підготовки фахівців. Освітньо-кваліфікаційна характеристика. Структурно-логічна схема підготовки фахівців. Державний стандарт освіти.
- Навчальний план. Навчальний графік.
- Розроблення навчальних програм і узгодження їх з типовими.
- Тематичний план.
- Концепція модульного навчання. Принципи модульного навчання.
- Методика побудови модульних програм з навчальних дисциплін. Визначення структури модульної програми та окремих модулів. Формування змісту модулів. Подання цілей навчання. Формування змісту навчання.
- Управління навчальною діяльністю і методичне забезпечення цього процесу. Забезпечення зворотного зв'язку в модульному навчанні.
- Методика читання лекцій. Види лекцій. Етапи підготовки до лекційного виступу. Загальні рекомендації до лектора. Карта оцінювання лекції.
- Методика проведення практичних і семінарських занять. План-конспект практичного (семінарського) заняття. Модель семінарського заняття в активній формі. Порядок підготовки і проведення САФ. План проведення САФ. Функції і роль студентів при проведенні САФ.
- Функції та значення контролю й оцінювання знань, умінь і навичок студентів. Види контролю.
- Організація складання іспитів і заліків.
- Уніфікована шкала оцінювання за системою ECTS та національною чотирибальною системою.
- Загальні критерії оцінювання знань студентів на іспиті.
- Методика рейтингового оцінювання. Модульний контроль. Се- местровий контроль.
- Методичні основи організації ТКЗ. Функції ТКЗ. Види тестів. Ви- моги до організації ТКЗ. Тестовий контроль залишкових знань.

27. Організація проведення державних кваліфікаційних іспитів.
28. Робота студента над дипломним дослідженням. Його мета та завдання. Характеристика основних складових частин дипломної роботи. Відгук на дипломну роботу. Рецензування дипломних робіт. Підготовка доповіді на захист дипломної роботи.
29. Курсова робота з теорії та практики соціальної роботи. Мета і завдання курсової роботи. Загальні вимоги до написання курсової роботи. Методика захисту курсових робіт.
30. Особливості написання і захисту магістерської роботи.
31. Методика організації практики із соціальної роботи. Види практик, їх особливості. Методика організації установчої конференції студентів та звітної конференції за результатами практики. Вимоги до проходження практики у базовому закладі. Вимоги до оформлення звітної документації. Керівництво практикою.
32. Стажування студентів магістратури. Мета й завдання стажування магістрів. Організація проходження стажування. Керівництво стажуванням.
33. Організація самостійної роботи студентів з навчальних дисциплін. Завдання самостійної роботи студентів у ЗВО. Види та рівні самостійності. Форми самостійної роботи студентів. Рекомендації щодо організації ефективної самостійної роботи. Особливості організації самостійної роботи студентів у системі модульного навчання.
34. Індивідуальна робота студентів. Завдання ІРС. Принцип індивідуальності. Форми індивідуальної роботи студентів й методика їх організації. Індивідуалізація процесу навчання за модульною технологією.
35. Поняття про дистанційну систему освіти. Характерні риси дистанційної освіти. Технології дистанційного навчання.
36. Функціональні особливості праці викладачів при організації дистанційного навчання. Порівняльна характеристика традиційного й дистанційного навчання.

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний процес з дисципліни «Методика викладання теорії та практики соціальної роботи і соціальної педагогіки в ЗВО» забезпечений такою навчально-методичною літературою:

1. Методичні вказівки для практичних занять.
2. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів.
3. Методичні вказівки для студентів заочної форми навчання.
4. Рекомендована література (основна та додаткова).
5. Презентації матеріалів до тем (у модульному середовищі на сторінці курсу).

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2023. 224 с.
2. Рідкодубська А.А. Методика викладання теорії та практики соціальної роботи у вищих навчальних закладах: методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни студентами спеціальності «Соціальна робота». Хмельницький: ХНУ, 2022 25 с.
3. Лякішева А. В. Методика викладання навчальних дисциплін соціально-педагогічного напрямку студентам ЗВО : навч.-метод. посіб. / А. В. Лякішева, Л. К. Грицюк. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022, 504 с.
4. Семигіна, Т. Дослідники як агенти змін (використання дослідження в дії у соціальній роботі) 2021 - <https://bit.ly/3zpCZgr>
5. Семигіна, Т. Використання обгрунтованої теорії у дослідженнях із соціальної роботи. 2022 <https://bit.ly/32I3tgW>

Додаткова:

1. Семигіна, Т. Дослідники як агенти змін (використання дослідження в дії у соціальній роботі) 2021 - <https://bit.ly/3zpCZgr>

2. A guide to the project management body of knowledge (PMBOK guide) : Sixth Edition / Project Management Institute, 2017. 537 p. URL: <http://faspa.ir/wp-content/uploads/2017/09/PMBOK6-2017.pdf>
3. Business cooperating with vocational education and training providers 502 for quality skills and attractive futures / P. Vroonhof, N. Durazzi, J. Secher et al. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2017. 135 p. URL: <https://www.panteia.com/uploads/2017/12/Vet-Business-Cooperation-FinalReport-Panteia-14-Nov-2017-002.pdf>
4. Zoska , Y., Stadnyk, . A., & Evseeva , K. (2021). МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ДЛЯ СТУДЕНТІВ. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота», (1(48), 157–161. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.48.157-161>

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>
2. Модульний курс для дистанційної форми навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=4018>
3. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: <http://surl.li/eqaoi>
4. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.